

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any IV.—TARRAGONA, 10 Decembre de 1916.—Núm. 167.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Rambla de Sant Joan, 50, baixos
TELÉFON, 255

Els treballs se publiquen baix la
responsabilitat de llurs autors.
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Trimestre ..... 1'50 ptes.
Anuncis, a preus convencionals.

La qüestió del joc

SENTIM molt que'l nostre article de la passada setmana no hagi sigut atès per part de l'Ajuntament, ja que'l asquerós assumpte que el motiva continua igual que avans, sense que'l Governador de la *província* l'hagi sospès, sense que éll se hagi molestat per lo que li havém dit, sense saber veure la seva dignitat en perill, sense sapiguer-se fer càrrec que hi ha vegades que un poble se pren per sí mateix la justícia i ¡ai! de la justícia de un poble!

Així, doncs, no tenim mes remei que acudir a persones de més alta categoria per a que s'en fassin eco de la raó que'ns assisteix en demanar se prohibeixi de una vegada per a sempre, el pernicios jòc que tant a la descarada se fa per tot Tarragona, reportant després les seves conseqüències com son els assassinats, atracos, robos, etc. que'n nostre ciutat se han comés en molt poc temps.

Els diputats per la circumscripció, qué han fet? Res; quedant provat que aquesta gent no serveix mes que per a demanar el vot amb que poguer adquirir l'acta; que després se arregli el poble elector amb la mena de genteta que li enviïn per a ésser governat.

Veient que altres confreres se han adressat al senyor Fiscal de aquesta Audiencia demanant la mentada prohibició del jòc en nostra *província* i no han obtingut cap resultat favorable, RENOVACIÓ se dirigeix pel mitjà de aquestes ratlles al

Senyor Ministre de la Governació

demanant-li no solament LA PROIBICIÓ DEL JOC, sinó LA IMMEDIATA DESTITUCIÓ DEL

ACTUAL GOVERNADOR SENYOR AYALA, tot i confiant que aquesta vegada ens hem de veure atesos en nostre prec que és, a la vegada, el de la Tarragona honrada, que no pot admetre de cap manera el que per nostres carrers se hi passegin atracadors, assassins, i lladres.

Documentem nostra demanda de destitució del Governador, perque des de que hi ha per aquí el Sr. Ayala que nostra ciutat ha perdut el pacifisme que tenia i no poguer viure amb cap mena de seguretat personal, éssent-ne una prova irrefutable el que des de unes tres setmanes a aquí se ha comes un assassinat de dugues pobres velles, dones indefenses, sense que fins avui se hagin trovat als autors; com tampoc se han trovat als que reventaren la porta de un pis del carrer Major aont hi robaren totes les joies i objectes de valor que hi trovàren; com tampoc se han trovat als lladres que robàren a la Farmacia del carrer de la Unió; com tampoc se ha trovat al qui atracà a un factor en el carrer de Mar prenent-li el rellotge i algunes pessetes; com tampoc al altre atracador de un Dependent de una casa exportadora, pels voltants de la Plassa de Toros; com tampoc als lladres que entràren en un pis de un carrer de la part alta; com tampoc se han trovat als autors dels incomptables robos comesos en diferents cases de fora, masets, vinyes, etc., deixant de esmentar les moltes vegades que'ls lladres han intentat robar en diferents cases i que no ho han portat a terme per haver sigut sorpresos.

La dignitat de Tarragona exigeix la destitució del Sr. Ayala.

L'IMPOST ÚNIC

¿Convindria aplicar-lo a Catalunya?

(CONTINUACIÓ)

EL mateix Enric George ho afirma plenament al dir que una terra molt extensa pot conrear-se més econòmicament que una altre més reduïda.

No tant sols en el conreu de les terres sinó en totes les esferes de la riquesa els impostos proporcionals resulten d'una injusticia manifesta per quan favoreixen al que té més fortuna.

Tant els estadistes moderns s'han convençut que els impostos proporcionals resulten en la pràctica desproporcionats que la tendència general és avui substituir-los per impostos progressius. En la major part de països civilitzats una escala prudencial d'aument està consignada principalment, en els impostos sobre utilitats i herències. A Suïça, darrerament, ha promulgat el Govern federal un impost progressiu fins arribar al 25 per cent sobre'ls beneficis realitzats pels seus súbdits des de'l comensament de l'actual conflagració europea. «Aquesta és la verdadera doctrina econòmica!»

Si no és equitatiu, com hem vist, per ésser proporcional, tampoc ho resulta en altres esferes de la riquesa.

Diu en George: «No graveu el tràfec i hi haurà més tràfec»; «No poseu impostos als barcos i hi hauràn més barcos». Potser sí. Però,

si un Estat gasta mil·lions de duros per a la construcció de ports, el de Barcelona ha sigut pagat amb cabals de la mateixa ciutat; i altres quantitats importants per a l'instalació de fars i boies, tots aquests gastos havent sigut fets al objecte de donar als barcos més seguretats i més facilitats en llur navegació i operacions de tràfec, no'ns sembla just que aquests barcos no retribueixin a l'Estat una part de lo que per ells ha gastat.

Sosté, també, la doctrina georgista que les mines sols han de pagar l'impost segons la valor de la superfície de terra ocupada. Quedarien, per consegüent, lliures d'impostos els quilòmetres de dos o més pisos de galeries subterrànees. La superfície de terra ocupada per una és molt poca en comparació de la que té sota terra en explotació. Pagarien les mines, doncs, un impost molt reduït. No ho considerem just, tant més tenint en compte que les mines son productores de les més fabuloses riqueses. Cap operació financiera del mon ha obtingut tanta valoració com les mines de Riotinto i Transvaal.

L'error fonamental de la doctrina georgista és, en el nostre concepte, el considerar la superfície de la terra com única font de riquesa. Oreiem que la de les mines no es despreciable i molt menys la del mar. Fer carregar tot el pès dels gastos globals d'un Estat sobre la valor de la terra ho considerem poc equitatiu. Ademés, la valor de la terra és la menos constant. Quan més amenassada està de plagues menos és la seva valor. En uns països es la llangosta, en altres la secada; altres inundacions, gelades, pedregades, filoxera, mildew i altres malalties que al atacar als arbres, plantes i als seus fruits dismi-

nueixen la valor de la terra. Per fi, aquesta valor no és ficsa, per quan obeeix també a la llei universal de l'oferta i la demanda.

VII

Aon se posa amb més evidencia la poca equitat de l'impost únic georgista és al lliberar aquest de tot gravàmen als articles de luxe, vici i superflus.

Precisament tots els Estats civilitzats, amb molt bon acert, han carregat la mà, com vulgarment es diu, en l'imposició de contribucions, drets de Duana i altres recàrrecs sobre'ls indicats articles. Els de adorno personal, tals com alhajes, sederies, plumes, etcétera, es calcula que en alguns d'ells la totalitat dels impostos els fa pujar de preu més del 200 per cent sobre la valor de cost en el país d'origen.

Ara bé; si's suprimeixen en absolut tots els impostos sobre aquests articles és evident que'l seu preu de venda baixarà notablement. Prenem-ne de això nota per a quan tractem dels fruits de la terra.

Ademés, la loteria, cases de joc i el anomenat d'«higiene» no deixen d'ésser fonts no despreciables d'ingresos per a un Estat. Al lliberar-los de tot impost molt ens temem que'l seu desenrotlló pendria més increment.

VIII

L'ideal de tota llar és una casa-jardí, tant per comoditats com per higiene. L'impost únic georgista seria el seu més gran obstacle i fomentaria, en canvi, la construcció d'anti-estètics «rasca-cielos».

Es llògic pensar que'ls propietaris de terrenys per a rescabalar-se del pago de l'impost procurarien treure'n la major renda possible. En les ciutats on el preu de la terra és més elevat (l'Ajuntament de Barcelona ha ficsat el preu de 25 pessetes el pam quadrat de terra en els solaris de la Reforma); quan més pisos tingués una casa menos gravós li seria l'impost únic al seu propietari.

Dues cases, separades per la paret mitjanera, ocupant la mateixa extensió superficial, éssent la terra de idèntica valor; l'una de planta baixa o d'un pis i l'altre de 20 pisos, pagarien les dugues exactament el mateix impost, d'acord amb la doctrina georgista.

Mentres el propietari de la casa dels 20 pisos repartiria entre'ls 20 estadants l'impost, el propietari de l'altre tindria que fer-lo suportar íntegrament sobre'l seu únic estadant.

¿S'abaratarien així els lloguers? Induïtament que sí en els «rasca-cielos» de més altura, els que més s'apropessin als núvols; però la familia que a ciutat, amb gust lloable, volgués viure en una casa d'un o dos pisos, el lloguer seria més crescut que en l'actualitat.

No s'ens digui que en ciutats aon està implantat l'impost únic sobre la terra, lliure de millores, no ha ocasionat la construcció de «rasca-cielos». A Montevideo, Junin, Vancouver, Victoria, Johannesburg, Edmonton, Calgary, Medecine Hat i Río Janeiro han adoptat la doctrina georgista solsament per a la recaudació dels gastos municipals; no éssent per consegüent molt elevat el porcentatge a cobrar. El dia que aquestes ciutats tinguin que pagar ademés els corresponents a la provincia i al Estat, aquella taxa augmentarà tan considerablement que sols serà facil pagar-la construint el més alts «rasca-cielos».

IX

La doctrina georgista, com hem dit diferents vegades, suprimeix tots els impostos i contribucions, inclús els drets d'Aduana, deixant sols el de la valor de la terra lliure de millores.

En el cas de Catalunya no creiem li fós convenient l'absolut lliure canvi. Entenem que l'interès suprem d'un Estat és que ell per sí sol se proveeixi dels articles que li son necessaris. Se crea així un engranatje de cadenes sens fi que repercuteix favorablement a tots els estaments de l'Estat, inclús aquells que éssent sols consumidors aparentment surten perjudicats, però que indirectament s'aprofiten de la riquesa general. Sols els articles d'absoluta necessitat i els que constitueixen materies primes deurien ésser lliberats dels drets d'Aduana. Els demés, sinó tarifes prohibitives al menys de marge protector, considerem que tindrien que ésser imposades.

X

Tot sovint fa l'Enric George l'afirmació categòrica que allí aon els preus de la terra són baixos els jornals són alts i consegüentment quan més creixuda la renda de la terra més baixos son els salaris.

Neguem en absolut que això succeeixi arreu del món. Tot al contrari. A la província de Terol (Aragó), aon la renda de la terra és ínfima, els salaris són irrisoris. Actualment a la República Argentina, aon la renda de la terra ha baixat, traduint-se en l'abatiment dels lloguers de cases i en l'arrendament de les terres, els salaris són inferiors a quan la renda de la terra era major.

Es que també els preus dels salaris obeeixen a la llei d'oferta i demanda. Ademés, entenem que molt més important que la puja o baixa en els preus dels salaris és la puja o baixa en els preus dels articles de subsistència.

A casi tota Catalunya, segons notícies, els sous i jornals s'han augmentat actualment en un 10 i 15 per cent, amb motiu d'haver-se encarat els articles alimenticis a causa de la guerra europea. Doncs bé, aquests augmentos són insuficients perquè aquells articles s'han augmentat en proporció més creixuda. Aquí, a Buenos Aires, tots sentim dir que quinze anys enrera al mercat se comprava amb 1 pero molt més que avui amb 3.

Més que la puja, doncs, en els preus dels salaris és essencial la baixa en els preus dels articles d'alimentació.

XI

En George extrema, en concepte nostre, la diferenciació entre renda de la terra i interès del capital. Admet ell que amb el seu sistema la renda de la terra disminuiria i, en canvi, l'interès del capital seria igual o superior al d'avui. No ho creiem així. La renda de la terra actualment es confón, casi sempre, amb l'interès del capital. Ho demostren, entre altres, les nombroses empreses o societats anònimes que adquireixen cases o camps per arrendar o explotar directament. Per als accionistes els dividendos que cobren són interès al capital invertit, fins ells no arriba la distinció de renda de la terra. Així també tot propietari calcula com interès del capital el conjunt de la renda de la terra i'l de les millores.

XII

Els diferents aspectes per als que hem estudiat l'Impost Únic georgista ens fan arribar a la convicció que la taxa que gravaria la valor de la terra seria tan elevada que no compensaria an els seus propietaris dels beneficis que obtindrien per la supressió dels demés impostos i contribucions. Resultat forçós d'aquesta taxa tan creixuda sobre la valor de la terra seria el major preu de venda del productes de la terra. Quan més sigui el gravamen sobre la terra més s'encariran els seus fruits. El petit propietari no podria resistir, com ara, dugues males anyades seguides. La seva propietat passaria en poder del Fisc. De poc aconhor li serviria que'ls articles de luxe, de vici i superflus s'haguessin abaratit. Com tampoc la generalitat dels habitants d'un Estat creiem se confirmessin en l'adquisició d'aquells articles a menor preu que avui i, en canvi, tinguessin que pagar els indispensables a la vida com ho són els fruits de la terra a un preu molt superior al d'ara.

Sense prejudicis de cap mena hem llegit amb detenció l'obra capdal de l'Enric George «Progreso y Miseria». Completament d'acord amb aquest autor considerem que la terra no havent sigut creada per l'home no té aquest cap dret a monopolisar-la. Així com el mar, l'aire i l'aigua no són de propietat privada, tampoc tindria que ser-ne la terra, font d'ingotables riqueses. Tot ser humà al neixer adquireix el dret de que li sigui garantida la vida i cap millor garantia que l'ofrena gratuïta de la terra per a treballar. Sols és de llegítima i indiscutible propietat particular tot quan és fruit del treball. Així, doncs, també estem conformes amb En George quan preconisa l'alta conveniència d'humanitat de convertir la propietat privada de la terra en comunal. Però dissentim d'aquest savi economista en el mitjà que ell proposa per a realitzar la conversió. El seu sistema el considerem com alguns remeis que són pitjors que les malalties. Suprimir tots els impostos i contribucions per a deixar sols el corresponent sobre la valor de la terra, lliure de millores, molt ens temem i, casi n'hem adquirit la convicció absoluta, que ocasionaria un tant extremat sobre-preu en la venda dels fruits de la terra, que la vida, ja tant cara avui dia, ho seria molt més amb aquella reforma. Indubtablement que l'impost únic georgista simplificaria i abaratiria la recaudació, però aquestes aventatjes no son suficients per a compensar el perjudici inmens que representaria els preus elevadíssims dels lloguers de cases i dels productes agrícoles.

No és aquesta l'ocasió per la ja massa extensió del present treball per a desenrotllar el nostre pensament en materia contributiva i per a solucionar els problemes que avui tant fonament agiten a l'humanitat. Siguen permés, no-gens-menys, manifestar que, tot al contrari de la doctrina georgista, entenem que la terra no tindria que ésser objecte de cap gravamen, per a així donar més facilitats al seu conreu i per que, a la vegada, els seus fruits, considerats d'absoluta necessitat per a la vida de l'home, puguessin arribar al consumidor a un preu el més ínfim possible. Si com més conreuada i edificada está la terra, més se contribueix a la riquesa i benestar d'un poble, nosaltres proposaríem, en compte de l'impost únic georgista, l'apropiació forçosa per part de l'Estat i sense indemnificació, de la terra que per mes de tres anys consecutius quedés sense conrear o edificar. Indicariem també la conveniència, al contrari de la doctrina georgista, de substituir els impostos proporcionals en progressius, principalment en els referents a utilitats i herencies. Aquestes darreres deurien passar íntegres a l'Estat quan arribessin al quart grau de parentesc. Altres reformes que considerem també d'estricta justicia no les exposem, perquè, com hem manifestat, no es aquest el moment oportú.

Devem donar per acabat el present escrit. Si tinguéssim els datos estadístics a que anteriorment hem fet referència, segurament, confirmarien el parer que hem obtingut estudiant els aspectes generals de l'impost únic ideat per l'Enric George. Contestem, doncs, a l'interrogant que encapsala les presents línies dient amb tota sinceritat que, en concepte nostre, no convindria a Catalunya l'aplicació de dit impost únic.

Abans de posar el punt final farem la manifestació de nostra ignorancia per quant, malgrat la nostra més bona voluntat, no hem sapigut veure d'on podrien neixer aquells magnífics resultats que l'Enric George preveia d'implantar-se la seva doctrina, els que hem reproduït del text castellà i que, com deïem, portarien a l'humanitat a l'Edat d'Or somniada pels poetes. Massa enamorat, segurament, del seu sistema en George ha exagerat els resultats o bé la nostra ignorancia ens ha fet cegos, ja que absolutament no'ls veiem, com ell, tan excel·lents.

P. REDÓN.

Buenos Aires 20 Octubre 1916.

MARGINAL

A la presó per fam

SE ha repetit el cas, diferents vegades, de que persones honrades hagin comés petits delictes per a que les empresonessin i les mantinguessin, perquè no podien menjar. Així un home trencà uns cristalls de un establiment de Madrid obtenint el que'l tanquessin, i no morir-se de fam.

Al mateix Madrid, un altre jove uns dies després, se'n va a la Inspecció de Guardia de manant per favor el portessin a la presó per una quinzena a fi de poguer menjar, puix que feta dos dies no havia tastat res.

I aquest jove que no tingué la valentia de cometre cap ratoneria per anar a la presó, no pogué veure atesos els seus desitjos, ja que no's pot tancar a ningú que no hagi faltat a altri. I el pobre jove que havia apelat a tanyany medi per a menjar, se dolia de no poguer anar a la presó!

Es esgarrifós; st! Pensar lo que devia patir aquell pobre jove ans de pendre aquell termini, i no poguer-ne sortir amb la seva, encara! Es un cas verdaderament horrible! Per a menjar se ha de deixar de ésser honrat, heu's-aquí tot.

Mentrestant les autoritats continuen tan fresques, no pel fret sinó per no's preocupen com deurien fer ho del grandios conflicte, de cada dia major, de la fam. I permeten que les subsistencies pugín fins als núvols al extrém de que no's pot quasi menjar, suava, puix que tot lo que's fa mes indispensable per a viure se té de mirar de lluny, de molt lluny.

Com a conseqüencia inevitable de la fam que se apodera del tot el sol ibèric, ne ve la emigració que de cada dia és mes nombrosa. Fam!... Emigració!... Rés diuen ni demostren aquestes paraules an els governants?... Rés, absolutament rés.

I encara que vagin mils i mils obrers sense feina i demanar auxili an els potentats, aquests no se'n preocupen ni'ls hi fa res, limitant se a exclamar: ¡¡Pobres!! ¡¡Desgraciats!! ¡¡Infeliços!! i arronçar les espatlles, tot i girant-se d'esquena...

PÓL·LUX.

POTINS

FA dos setmanes que *La Voz del Pueblo*, Organo del partido radical de Tarragona, deia haver rebut «un catálogo en el que se hallan clasificados como si fuesen objetos industriales, todos los germanófilos españoles». I afegeix, «Los germanófilos españoles, monárquicos la mayoría, han consentido la grosería a los alemanes que han editado el libro de poner en segundo lugar al Rey de España».

I preguntém nosaltres, que deu dir *D. Jesús Galán*, abogado, que figura classificat com a un objecte industrial en dit catálogo de «Amistad Hispano-Germana»,—com se titula el llibre en qüestió—, davant de que els seus subordinados de *La Voz* el critican i l'insulten com a germanófil, éssent com és actualment el Sr. Galán, *President del Centro Republicano Radical?*

Ah! i la setmana darrera publican un article encapçalat així: «Rodrigo Soriano germanófilo» dient

que aquest ex-diputat cobra no sabem quant de uns alemanys i deixant-lo com un drap dolent. Ho aprovem; empró lo que no comprenem es el cas del seu *President*, tant radical i tant germanófil. Serà també pel mateix interès que'l den Soriano?

A aquí se ha de fer una *Tómbola Benéfica* son solament hi figurarán *muñecas*. I la presidenta de la comissió organitzadora, segons han dit, ha cregut convenient anar a comprar nines a fora de aquí, com si els industrials de Tarragona no tinguéssin dret a la vida.

Estaría molt bé que en dita tómbola els que vénen *muñecas* no hi anessin a deixar-hi els rals. Que vinguin els de fora a contribuir-hi. No els hi sembla?

El *Decano* del dijous donava compte dels funerals, que's celebraren el dimecres, per En Francisco Josep de Austria i deia que apart de les representacions oficials «la concurrència de fieles fué poc numerosa».

En canvi el mateix dia *La Cruz*, referint-se a lo mateix i després de anomenar tots els *kaps* que presidiren el *duelo*, que hi acudiren també «comerciantes, abogados, etc.»; en fi una grossa gernació. Que potser eren els que hi han catalogats en aquell llibre de *amistad hispano-germana*? Aixís no hi ha: dubte era molt grossa, la concurrència!

Com ja prevèiem, les condicions que la Canadencia ha presentat per a fer el nou contracte amb el Ajuntament, han resultat de lo *milloret* que podia esperar-se de la poderosa empresa. Es lo que ja'ns esperàvem, malgrat lo que afirmaven els de la Comissió de llums de nostre Ajuntament. Res, que com ja tenim dit varies vegades, Tarragona está lligada de peus i mans per la Canadencia o lo que és igual, per la majoria del Consistori, i com a conseqüència de aixó n'han vingut aquestes bases del futur contracte.

Ah, i demanen, no-gens-menys, com a garantia del compliment del contracte, la hipoteca del Mataró i del Cementiri! Com si els vius no'n poguéssin respondre, ha de buscar-se, o millor dit, se ha de molestar la pau dels morts! Quina vergonya!

I preguntem nosaltres: i la Canadencia, amb que respón? Quines garanties dona? La de la continua interrupció. Heu's-aquí, tot. Per cert que en una botiga, en una de les darreres interrupcions ocorregudes, se trobava un individu comprant i en el moment de apagar-se l'electricitat surtí depressa de allí, escapant-se, sense haver pagat l'import de la compra.

Vet-aquí una de les moltes conseqüències de les contínues interrupcions de la Canadencia. I també deu ésser una garantia d'ella, vritat senyor Monravá? Ah, i després que deixin de fabricar gas, per a que quedi tot Tarragona a les fosques i estigui mes a punt per a fer de les seves, els qui'ls hi agrada lo agé! Ja anem bé, já. Veurém qui guanyará, si el poble o la majoria de l'Ajuntament, que es com si diguéssim el voler del senyor Monravá i del «Gasómetro Tarraconense».

De l'Ajuntament

Sessió del 5 de Decembre

PRESIDEIX l'Orovio; amb assistència de 12 regidors.

En Ventosa fa una aclaració a l'acta de la sessió última.

Passa a la Comissió de Governació una R. O. respecte al cocurs de la plassa de Veterinari-Administrador del Mercat Central.

Passa també l'instància del Sindicat d'iniciativa a la Comissió de Festetjos.

A pres den Ventosa torna a la Comissió de Governació el Reglament del Montepío de empleiats.

Contestant a una pregunta den Lliteras, manifesta el Sr. Ollé que la Junta d'Obres del Port va acordá fa temps obrir el carrer d'Osorio, pero que hi ha que expropiar una parcela de terreny de propietat privada.

En Lliteras agraeix al Sr. Ollé els treballs que ha fet com a vocal de dita entitat a favor del projecte d'obertura del carrer d'Osorio, i demana que la Comissió de Foment de l'Ajuntament activi dites obres.

A les vuit i mitja es acabada la sessió.

Aspectes de la lluita

Les cartes dels voluntaris

CADA vegada que arriba a les nostres mans una d'aquestes cartes que envien a la nostra terra els braus voluntaris catalans que lluiten al front de guerra per la justícia i la llibertat, podem constatar plenament com és el seu esperit de fort i resolut, i fins a quin límit senten el patriotisme, l'abnegació, l'entusiasme.

No cal ponderar la ferma convicció que traspúen les seves lletres, la fè inquebrantable en les més perilloses resolucions, la fortalesa d'ànima que els empeny a l'heroisme...

El que més és de lloar, el que més altament denota la clarividencia de la seva posició, és la seguretat suprema de resultar triomfants, d'arribar a veure palesament realitzades les seves aspiracions i, en conseqüència, acabant essent vencedors per a conseguir la més completa victòria final.

Aquestes cartes senzilles, sense retoricismes, escrites aprofitant un descans a les trinxeres, un moment de treva al fort de la campanya, lluny d'ésser plenes de dolor i sofriments, d'angoixes i malestars, contenen una gran dosi de serenitat i reflexió, de criteri i objectivitat; perquè elles expressen sincerament el pensar i sentir d'aquells homes poderosos i abnegats, que, submergits en un món tumultuós d'horribles tribulacions, exposen, encare, amb conceptes estranyament evocadors la complexa i multiforme activitat del seu esperit, la gran confiança que en sí mateixos ha anat acumulant la persistència ascendent de les seves valioses intervencions. I aixó és el que nomenava Valleyrand «viure el valor de la tragedia».

Porqué és fóra de tot dubte que aquestes cartes dels voluntaris catalans revelen molt més que cent articles efectistes de més de quatre corresponsals de la guerra (?) que prenen notes a cinc-cents quilòmetres lluny...

Móltes d'aquestes cartes tindrien de córrer de mà en mà; propagar-les, donar-les a conèixer, portar a tots els cors la visió exacta de la lluita a les trinxeres, del fogar de patriotisme i fortalesa que, en mig de tants i tants perills, han sapigut desenrotllar aqueixos herois esforçats del nostre poble.

No oblidem les paraules de l'Amadéu Hurtado expressant el seu criteri després de la seva visita al front: «He vist aquest soldat a la trinxera, amb un humor inalterable, amb una paciència per a esperar el fi, amb una acceptació del sacrifici i la penalitat, que sols pot haver nascut de saber fins a quin punt l'assisteix, a ell i al seu poble, la raó de tenir una fé inquebrantable en el favorable resultat final.»

No és d'estranyar, al cap i al fi, aquesta participació dels catalans voluntaris; ells són evidentment els descendents d'aquells bons patriotes de Catalunya que en 1870 combatiren com pogueren per abatre la superba cobdícia d'aquell canceller de ferre, despota i golut, qui forjà l'actual hecatombe.

Cal recordar la raça invicta i gloriosa, els valents guerrillers nascuts en les diverses encontrades catalanes, que sempre atrevits i volenterosos, veint allavores la seva causa perduda dins de la patria nostra, corrien a vessar la seva sang generosa al costat de la França menaçada i vençuda.

Aquests catalans d'ara que, ardits i magnífics en llur heroisme, lluiten i moren dessota les banderes de les nacions al·liades, aquests magnànims fills de la nostra terra, que, com croada civilitzadora contra la barbarie organitzada, guerregen gloriosament als camps de batalla per assolir la llibertat de les patries escarnides, contribueixen, davant del món, amb el seu sacrifici i valentia, a afermar la personalitat del seu país natural.

Tingnem-los presents aquests voluntaris. Les seves cartes, que són reliquies d'amor i fè, ens donen la mesura justa del seu cor i el seu esperit.

Que sàpiga la Europa futura que, per amor a la civilització i a la humanitat, tot temps ha tingut Catalunya fills abnegats i coratjosos que han donat tota la seva vida, per a que un dia arribi a il·luminar els pobles la gloria més immaculada de la llibertat i la redempció.

J. VIVES I BORRELL.

NOVES

Des de fa uns dies que son amb bastanta assiduitat les interrupcions que sofreix la electricitat, quedant carrers i establiments completament a les fosques, lo que desdiu molt del servei de la Canadencia.

Que nosaltres sabem, l'Ajuntament no se ha queixat per a res de aquestes interrupcions que tan sovint tenim de sofrir, per lo que devem de cridar novament l'atenció del Consistori per a aquest assumpte que ja comença a ésser pesat.

La distingida esposa del nostre particular amic En Pau Gabriel ha deslliurat, amb complerta felicitat, una xamosa nena.

Nostra enhorabona.

Del representant del «Vermouth Perucchi», el nostre amic En Pere M. Olivella, hem rebut un bonic i elegant calendari-mesal per a any nou, anunciador de tan exquisit com acreditat aperitiu.

Mercès per l'atenció.

Tarragona : Imp. Llorens i Cabré : Fortuny, 4

ANTIGUA CERRALLERIA -- de la -- Vda. de Baldomer Baró

Plaça del Rei, 7 i 10

Se construeixen tota classe de panys de seguretat, bàscules, romanes, portes ondulades, i tot el ram de cerralleria artística, etc., baix la direcció den

PAU RUIZ

Sastreria de
Francesc Gabriel

La casa de mes novetat :: Trajos a midades de 40 pessetas :: Perfecció i economia

Plaça de la Font, 14
TARRAGONA

CLÍNICA . I . CONSULTORI

per a les malalties de la dona, vias
urinàries, cirurgia operatoria i parts :
Aplicació del 606 : Electroteràpia en
totes sas formas : Depilació elèctrica
i Masatge vibratori : Tractament espe-
cial per a la bellesa de la dona,
arrugas, obesitat, etc., etc.

BAIX LA DIRECCIÓ DEL

DOCTOR RABADÁ

Consulta de DEU a DOTZE i de
CINQ a SET : Días festius de DEU
a DOTZE : Pels pobres, gratuïta els
DILLUNS, DIMECRES i DISABTES.

Rambla S. Joan, 90, entresol
Teléfono 231

P. Lloret Ordeix

ADVOCAT

Corredor de Comerç Col·legiat

Apodaca, 7

Tarragona

Telefon, 95

Gestió i intervenció d'ope-
racions bancàries

ORDRES DE BORSA

HIMALAYA

El rei dels
licors estomacals

FABRICANTS:

Fills de Joan Vilá Granada

MARCA REGISTRADA

Gran Diploma d'Honor en
l'Exposició
de Buenos Aires.

Demanàlo en els cafès i pasteleries

Indicat per a casaments,
batetjos i banquets

Sastreria
Novitat

= DE =

Lluís Montserrat

PORTALET, 1

PLASSA DE LA FONT, 51

TARRAGONA

Casa Lliteras

Recomana al públic
sos acreditats Cafés

Terrefacció diària

Gran assortit de articles
del ram de ultramarins.

Garantia absoluta amb la
calitat dels seus gèneros.

Servei a domicili

MAJOR, 3

TARRAGONA

TELEFONO 214

STOCK

Michelin i Dunlop

Accessoris i peçes soltes per a

Bicicletes,

Motocicletes

i Automovils

Ois lubricants, betzines i bujies.
Vulcanització i venda de Neumà-
tics i càmares per a tota classe de
Autos

Despatx i Exposició: MASDEU i C.

Unió, 32 :: Teléfono 259

TARRAGONA

COLMADO CENTRAL

= DE =

FREDERIC MIRET

Fruites fresques, embutits, fiam-
bres, conserves, vins, xampany
: i tota classe de comestibles :

UNIÓ, 28 — TELEFON 245

TARRAGONA

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

DE
JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamany : Escrivanes : Plu-
mes Stilogràfiques : Pesa-carres : Copiadors, etc : Gran no-retat en pitja pa-
pers amb rellotje-veritat : Postals de totes menes i albums per a les mateixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

MEJADORS DEL JARDÍ

DE
F ANCI-CO LÓPEZ

AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16

TARRAGONA

Se serveixen cuberts des de 1'50 pessetes en
endavant i a la carta.

Hospedatges per temporada a preus con-
vencionals.

: Habitacions amb llum elèctrica :

Hotel

Internacional

Recentment inaugurat

Confort modern

COMTE DE RIUS, 17

I AUGUST, 26

TARRAGONA

Petit Versailles

Bar de Moda

Refrescos - Cafè - Li ors - Doïços

Explendit servei

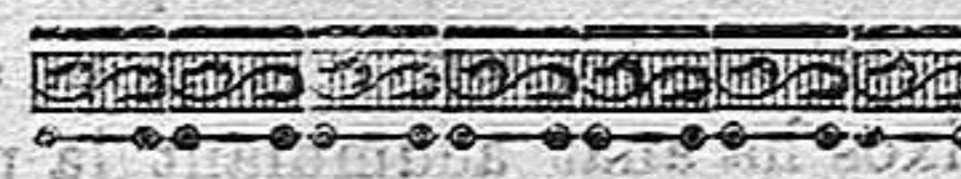
: de Restaurant :

Piano elèctric - Or rt dia i nit

Rambla San Joan, núm. 49

Telefon, 242

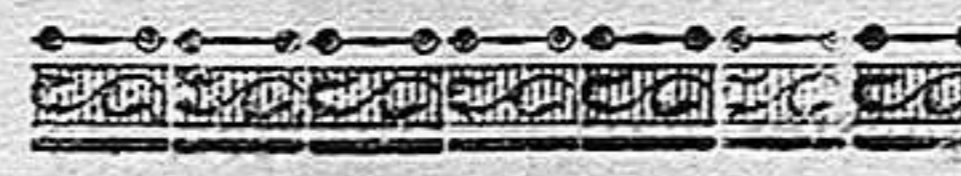
Tarragona

FRANCISCO COCA

Lo millor en comestibles

RAMBLA CASTELAR, 24

Corbates

i articles pera home

Gilabert Germans

PREUS BARATOS

Sabateria

"La Mariposa"

= DE =

Joan Domenech

Catçats econòmics,
a mida i de luxu.

PREUS FIXOS

Grans existències
de totes mides i
classes.

Carrer Major, 2

Tarragona

Fàbrica de Braguers

Aparatos Ortopèdics

(TRENÇATS)

El BRAGUER-ARTICULAR-REGU-
LADOR sistema MONTS RRAT és
el més pràctic i modern per a la re-
tensió i curació de les hernies per-
cròniques i rebel·les que siguin.
Grans existències de BRAGUERETS
DE GOMA per a la radical curació
de les hernies de la infància i tot lo
concernent a Cirurgia i Ortopèdia.

ESPECIALITAT

EN LA CONSTRUCCIÓ

DE FAIXES VENTRALS

CASA MONTSERRAT

UNIÓ, 34 — TARRAGONA

MOSTELLE

(RAIMOST)

Suc de raïms sense alcohol

The Grape Juice Co. L^d

Londres i Tarragona

El Vermouth més
higiènic

Un excelent refresc

El millor aliment en les

malalties i convales-
cència

Se ven per tot arreu

FERRETERIA MALLOL

Bateria de cuina :: Eines de totes classes :: Articles per
a magatzems de vins i olis.

Objectes per a regals :: Articles per a Sports

Sant Agustí, 9 i 11. — Tarragona